

ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΙ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ ΣΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΤΗΝ ΠΑΝΤΙΕΡΑ

Ποιός μπορεί νά λησμονήση τήν ἀλησμόνητη στροφή τοῦ Δ. Σολωμοῦ ἀπό τόν λαμπρόν «Ὕμνον εἰς τήν Ἐλευθερίαν»;

**«Τῆς αὐγῆς δροσάτο ἀέρι
δέν φυσᾶς τώρα σύ πλιό
στῶν ψευδόπιστων τό ἀστέρι.
Φύσα, φύσα εἰς τό ΣΤΑΥΡΟ » (στρ. 73).**

Μέ τό ἀπλόν κάλλος της δίνει τήν πλέον παραστατικήν εἰκόνα τῆς ἀγέραστης νίκης τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος μας. Μπροστά μας περνᾶ ἕνας σίφουνας, Κλέφτες καί Ἀρματολοί, μέ τά ἐπαναστατικά των σώματα καί τίς ἀναπεπταμένες παντιέρες.

Τίς θωροῦμε καί μᾶς φέρνουν ἀνατρίχιασμα. Εἶναι φλόμπουρα μέ τόν σταυρόν τοῦ Κυρίου. Μαννάδες, σύζυγοι κι ἀδελφάδες τίς ὕφαναν στούς ἀργαλειούς, τίς κέντησαν κατά παραγγελίαν τοῦ καπετάνιου, τοῦ ἥρωος.

Τό 1777 δεκαοχτάχρονος ὁ Ξακουστός Ζαχαριάς «κατήρτισε σῶμα ἐξήντα συντρόφων... κι ἔρραψε τρίχρωμο μπαϊράκι μέ σταυρόν». Αὐτό τό ἱερόν «ἔμβλημα» βάζει ὁ ἥρωος στήν σημαίαν του. Ἀπό κοντά θαυμαστή εἶναι καί ἡ ἔμπνευσις μέ τήν ὁποίαν τήν κατασκευάζει.

Ἡ ἐπάνω της μεριά εἶναι κόκκινη. Στό ἄλλο τό χρῶμα της ἡ πορφύρα τοῦ Βυζαντίου νά ξαναζή στῶν σκλαβωμένων τῆς μνήμη.

Ἀλλά καί κάθε Ἕλληνας τοῦ πορφυροῦ χρώματος τό ἀντίκρουσμα νά νοιώθῃ γιά τόν ἴδιο του τόν ἑαυτό πῶς ἔχει ψυχῆ ἀδούλωτη κι εἶναι ὄχι ραγιάς, ἀλλά «αὐτεξούσιος»!

Ἡ μεσαία μεριά διατάσσει νᾶναι ὀλοασπρη. Νά διαλαλή τοῦ Ἀγῶνος τήν ἀγνότητα. Κι ἀπάνω στό καθάριο, τᾶσπρο τό πανί, ἐκεῖ νᾶναι ὁ σταυρός, ὁ μεγαλώτατος. Τῆς νίκης τό ἅγιον τρόπαιον.

Καί τό στερνό πιά κομμάτι τό θέλει ὁ Ζαχαριάς μαῦρο, κατάμαυρο ὡσάν φτερό θανάτου. Νά διαλαλή τό ἰδανικό «Ἐλευθερία ἢ θάνατος».

Καπετάνιον καί θαυμαστήν τοῦ τρανοῦ Ζαχαριά συναντοῦμε σέ λίγο τόν Θεωδωράκη τῆς Κωνσταντοῦς, τῆς χήρας τῆς Κολοκοτρώνιας τόν γυιό.

Ὁ Θεωδωρῆς στά δώδεκα χρόνια του συλλαμβάνει «ποιητικωτάτην ἔμπνευσιν» γιά τό

μπαϊράκι του. Πλήθος ἀστέρες τούρανοῦ νά τό λαμπροστολίζου κι ἀνάμεσά τους, ὁ Χριστός! Ναι, ἕνα τεράστιον Χ ἀνάμεσα σ' ἄστρα εἶναι ἡ πολεμική παντιέρα τοῦ κατοπινοῦ Ἀρχιστρατήγου. Χαρακτηριστικόν εἶναι ἐδῶ, πῶς ὁ Θεωδωρῆς θέλει τόν ἴδιον τόν Σταυροφόρον τοῦ Γολγοθᾶ νά βλέπῃ καί νά παίρῃ δυνάμεις.

Ἀλήθεια, ἔχομε μίαν ἐκδήλωσι τοῦ μικροῦ παλληκαριοῦ πού ζωντανεῖ γεγονός λησμονημένο: Τήν ἀσάλευτη καρτερία πάντλούσανε οἱ ραγιάδες ἀπό τοῦ Κυρίου τά Πάθη καί τάνεξάντλητα θάρρη ἀπό τήν Ἀνάστασί Του.

Σφιχταγκαλιασμένο μέ τήν ἑλληνική στεριά ἀπλώνεται τό πέλαγος. Ρίχνουμ τά βλέμματά μας καί νά, Σημαία καί Σταυρός κυριαρχοῦν στόν πόντο. Τό θέαμα εἶναι μοναδικό.

«Μαῦρο καράβι πάει μπροστά -μαῦρα καί τά πανιά του. Μαῦρα καράβια τάκλουθοῦν- μαῦρα καί τά πανιά τους».

«Ὅμως, τί λάμπει μέσ' στή μαυρίλα, μέσα στή σκοτεινιά; Ἀσπρογαλάζιος ἥλιος ὑψώνεται μεσουράνα! «Γαλάζιο βάθος καί λευκός σταυρός», «τούρανοῦ παντιέρα». Ἡ σημαία τοῦ πειρατικοῦ στολίσκου τοῦ Γιάννη τοῦ Σταθαί(!).

Ἡ Ἱστορία ὑπογραμμίζει: «Τά πλοῖα ἕως τότε εἶχαν τήν ρωσικήν σημαίαν. Ὁ Σταθαῖς τήν ἀντικαθιστᾷ μέ ἑλληνικήν τῆς ἔμπνευσέως του: «γαλάζιο βάθος καί λευκός σταυρός».

Οἱ ραγιάδες, εἶναι γεγονός πῶς δέν εἶναι ὀργανωμένον Κράτος. Δέν ἔχουν πολιτικόν ἔμβλημα. Ὁ ἄγνωστος ὅμως ποιητής τοῦ «Θρήνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως» σά νᾶτανε προφήτης τραγουδῆσε, πῶς οἱ Γραικοί ἔχουν «Σημάδι». Σφραγίδα δηλαδῆ. Ἕμβλημα. Ποῖον;

«Μέγα Φλόμπουρον τόν Σταυρόν τοῦ Κυρίου!» Ὁ στίχος εἰπωμένος μέ ἱεράν καύχησιν ἐγίνε θρῦλος. Πέταξε ἀπό τόπο σέ τόπο. Ρίζωσε στίς καρδιές. Στήν ἔκρηξι τῆς Ἐπαναστάσεως ἀντί γιά μπαϊράκι ὕψωναν καί μόνον τόν σταυρόν.

Μά ἄς ταχύνουμε τό βῆμα νά φθάσωμε στήν πλατεία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στήν Πά-

τρα. Είναι 24 Μαρτίου 1821. Έδω είναι φθασμένοι οι καπεταναίοι με τις σταυροφόρες παντιέρες τους. "Ενας, ένας περιτοιχίζουν τον Γερμανόν.

Ο τρανός επίσκοπος έχει στημένον «μεγάλον άπλουόν ξύλινον σταυρόν». Καί παρά τόν Σταυρόν εύρισκόμενος «άπήγγελλε τόν όρκον».

Οί όρκιζόμενοι έφεραν τό χέρι εις τόν Σταυρόν, τόν ήσπάζοντο καί έλεγαν ώς όρκον τά τρία αύτά δραματικά λόγια: «Έλευθερία ή θάνατος»⁽²⁾.

Τήν ίδια ημέρα 24 Μαρτίου ό Γέρος του Μοριά (παιδάκι δωδεκάχρονο τόν άφήσαμε, άρχιστράτηγο τόν συναντάμε!), «κατεσκεύασε δύο σημαίας μέ τόν Σταυρόν ώς μόνον έμβλημα» καί μέ 300 μόνον άνδρας έξεκίνησε νά έκστρατεύση στήν Άρκαδία.

Ο σταυρός ήταν τό άχώριστον όπλο του Κολοκοτρώνη. Αύτόν έφερε μεγαλοπρεπώς χαραγμένον καί στό έμπρόσθιον μέρος της γιγαντιαίας περικεφαλαίας του καί έκραζε: «Ο Θεός του παντός μεθ' ήμών έσεται!»

Τό δημοτικό μας τραγούδι φανερώνει κι άλλη μία πυχή της λατρείας καί της άκραδάντου πίστεως τών ήρώων μας στόν Τίμιον Σταυρό. Τόν φέρουν «Τίμιον ξύλον», ιερό φυλαχτάρι στά στήθη των.

«Καβάλλα πάν οι άρχηγοί.

Καβάλλα χαιρετούνε...

Καί μέσ' στή μέσ' στό στήθος των

καί τίμιο φέρουν ξύλο.»

Η θερμή λατρεία προς τόν Έσταυρωμένον Χριστόν έκανε μερικούς νά αποδημούν καί σ' αυτούς τούς Άγίους Τόπους. Άς θυμηθούμε τόν γερο-Βλαχάβα, πού «εις ηλικίαν 76 έτών άπήλθε πεζός εις Έροσόλυμα μέ τό όπλο καί τό πρωτοπαλληκαρόν του, ίνα αποθάνη εις τούς άγίους τόπους».

Άλλά, άς στρέψωμε τήν προσοχήν μας ξανά στό πέλαγος. Άγνάντια μας έχομε τίς Σπέτσες. Είναι βαθειά χαράματα της Κυριακής τών Βαΐων του 1821. Ταχειά-ταχειά σβέλτοι Σπετσιώτες, κατ' έντολήν τών προκρίτων, καταλαμβάνουν τό Διοικητήριον. Κάτου τά Τουρκικά έμβλήματα!

«καί άνυψώθη άντί της ήμισελήνου ό σταυρός»

Η έκφρασις είναι χαρακτηριστική. Μέ τήν λέξιν «σταυρός» δηλώνεται ή σημαία. Σημαία καί σταυρός είναι ταυτόσημα. Όμως, τό μεγάλο πανηγύρι έγινε «Κατά τήν άνάγνωσιν της περιεχομένης εις τό Εύαγγέλιον της ήμέρας φράσεως: «Όσαννά έν τοις ύψίστοις, εύλογημένος ό έρχόμενος έν όνόματι Κυρίου».

Τότε «τά κανόνια τών εις τόν λιμένα εύρισκομένων πλοίων ήρχισαν νά έκπυροσκοροτούν καί άνυψώθη εις τά κατέρτια των ή σημαία της έπαναστάσεως».

Ο σταυρός κυριαρχεί. Είναι εις τό μέσον της γαλανής σημαίας «στηριζόμενος επί ήμισελήνου άνεστραμμένης»⁽³⁾

Τό ιστορικόν άνέκδοτον από τήν άλωσι της Τριπόλεως βάζουμε στερνό σταχυολόγημα στόν πλούσιο άμητό πού δίνει τό θέμα, «Σταυρός-Σημαία.» Τό αντίγραφομε από τήν ιστορίαν της Έλληνικής Έπαναστάσεως Δ. Κοκκίνου.

«Κατά τήν πρώτην μεγάλην νίκην τών Έλλήνων, τήν άλωσιν της Τριπολιτσάς, οι νικηταί κρημνίσαντες έκ του Διοικητηρίου τήν τουρκικήν σημαίαν ύψωσαν τήν Έλληνικήν.

»Ο Παπαφλέσσας έσχημάτισεν έκ του έσωράσου του, τό όποίον ήτο κυανόν, έν τετράγωνον σχήμα, επί του όποίου ό άγωνιστής Κεφάλας σχίσας από τήν λευκήν φουστανέλλαν του δύο λωρίδας προσήρμοσεν αύτάς έν σχήματι σταυρού.

»Ούτω, έσχηματίσθη έκ του προχείρου σημαία κυανή μέ λευκόν σταυρόν».

Έτσι γεννήθηκε κι έμεινε νάστράφτη παντοτεινά στήν ψυχή του Έλληνοσ τό διπλό πανώρη άστέρι, Σταυρός καί Σημαία, μέ μιá άσύγκριτη καί ξεχωρη ένότητα.

ΑΡΤ. ΜΕΝΑΓΙΑ

Από τό βιβλίο «**Άκριβοπληρωμένη Λευτεριά**» (τόμος Α')

(1) Ο τρομερός αυτός θαλασσομάχος ώνόμαζε τά πλοία του μέ τά Έλληνικά διαμερίσματα: π.χ. «Μοριάς», «Ρούμελι», «Όλυμπος», «Κασσάντρα», ώστε ολόκληρη ή Έλλάς μέ τήν σταυροφόρον σημαίαν κυριαρχούσε στό Αίγαίο.

(2) Διονυσίου Κοκκίνου: Η Έλληνική Έπανάστασις τ. 1, 274.

(3) Η σημαία τών Σπετσών «ήτο κυανόχρους μέ έρυθράν ταϊνίαν ολόγυρα καί μέ τόν σταυρόν εις τό μέσον, στηριζόμενος επί ήμισελήνου άνεστραμμένης -σύμβολον καταλύσεως της τουρκικής κυριαρχίας- μέ λόγχην δεξιά του σταυρού καί προς τά άριστερά μέ φίδι περιτυλιγμένον εις άγκυραν καί γύπα ραμφίζοντα τήν γλώσσαν του φιδιού. Ητο δέ γραμμένον: «Έλευθερία ή θάνατος»!